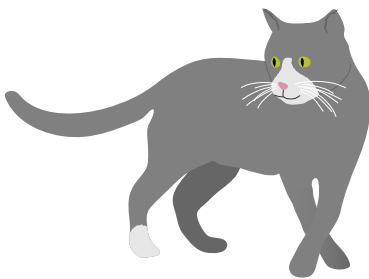

Miljökommunikation för cirkulära möbellösningar

Minskar cirkularitet möblers miljöpåverkan? Hur mycket då, och hur berättar man om det? Tanken med cirkulära möbelflöden är ju att möblerna, precis som en katt, får "flera liv". Men hur fördelar man miljöpåverkan mellan dessa olika liv?

Miljöpåverkan för en möbel beror på vilka material den tillverkas av och dess livslängd: längre liv ger lägre miljöpåverkan per användning. För möbler innebär ett långt liv oftast flera liv, det vill säga mer cirkulär användning genom att till exempel renovera, återanvända eller hyra möbler. I design- och tillverkningsfasen kan man också underlätta för cirkulära lösningar genom att tillverka nya möbler med smartare cirkulär design.

Miljömärkningar ger miljöinformation om nyproducerade möbler. Men, för att kunna förstå miljöpåverkan av en cirkulär möbelanvändning krävs metoder som tittar på hela livslängden och som beaktar hur länge möblerna används, om de repareras och så vidare. Sådana beräkningar kan göras med hjälp av en livscykelanalys (LCA). Med LCA kan man också flytta fokus från själva möbeln till dess funktion, det vill säga användningen.

Livscykelanalysens etapper

När man ska räkna ut och kommunicera miljöpåverkan över en eller flera livscykler finns det några olika steg som är viktiga att beakta för att få ett meningsfullt resultat. När man ska räkna ut och kommunicera miljöpåverkan över en eller flera livscykler finns det några olika steg som är viktiga att beakta för att få ett meningsfullt resultat.

1. Definiera frågan

Det är viktigt att veta vad du söker svar på. Exempel på frågor kan vara, "Hur mycket mindre klimatpåverkan blir det om jag köper denna renoverade stol istället för en ny?" eller "Hur många år extra måste jag använda denna soffa för att kompensera klimatpåverkan av dess renovering?". Vilken fråga man har spelar roll för vad som är relevanta val i efterkommande steg.

2. Välj funktionell enhet

Definiera vad du kommer att räkna på. Till exempel "Användning av en möbel av en person under X år, där möbeln kontinuerligt är i acceptabelt skick"

3. Välj systemgränser

Definiera vilka delar av livscykeln som ska integreras i beräkningen. En komplett livscykelanalys är från vaggan till grav (det vill säga från råmaterialens ursprung till avfallshantering), men systemgränser beror på frågan man försöker svara på och på vilken information man har tillgång till.

Läs mer på
nästa sida!

4. Hitta data

Du behöver hitta data om de olika flödena i möbels livscykel. Om du vill jämföra två alternativ behöver du data för både ett bas-scenario, till exempel "köpa nytt", och ett alternativt-scenario, till exempel "köpa begagnat". I vissa fall kan du hitta data i databaser, vetenskaplig litteratur och EPD:er (Environmental Product Declarations). I andra fall får du fråga tillverkare och andra aktörer i kedjan direkt.

5. Göra antaganden

Ofta behöver man göra antaganden om till exempel livslängd eller antal användningar. Om det går bygger man antaganden på fakta från till exempel möbelproducenter, statistik eller andra studier.

6. Räkna

Under beräkningen görs olika metodval. Till exempel kan man fråga sig om produktionens miljöpåverkan bara skall allokeras (fördelas) till det nyproducerade livet eller smetas ut över alla möbelns cirkulära liv (reparerad, återvunnen etc.). En annan fråga är om slutliga avfallshanteringen ska belasta producenten, sista innehavaren eller fördelas jämnt över alla liv? I rapporten Återbruk av kontorsmöbler – Hur kan man räkna på miljöeffekten? RISE fallstudie 2019 kan du läsa om olika allokeringmetoder och hur de spelar roll för resultatet av en beräkning.

Allokering är ett sätt att synliggöra hur olika aktörer längs värdekedjan kan ta ansvar, och att visa på hur en viss mängd miljöpåverkan kan delas mellan flera aktörer. Tänk på att för planetens skull spelar det ingen roll vem som får "skulden" för en del av den totala miljöpåverkan. Grova uppskattningar kan man göra själv, men vill man ta fram mer exakta siffror behövs oftast stöd från en expert.

Kommunicera!

Om du vill kommunicera miljönyttan med till exempel cirkulära affärsmodeller eller återbruk kan livscykelanalys vara till stor hjälp. Tänk på att vara tydlig med: frågan, funktionell enhet, systemgränser, antaganden, osäkerhetskällor och beräkningsmetoder. Kom ihåg att alla aktiviteter påverkar miljön, men vissa kan vara bättre eller sämre jämfört med ett alternativ.

Exempel

Du kan hitta beräkningsexempel i Snabbfakta "[RISE kontorflytt – klimateffekter](#)" samt i rapporten "[Hållbarhetsanalys av cirkulära möbelflöden](#)" (RISE 2017).

Läs mer

- Rapport "[Återbruk av kontorsmöbler – Hur kan man räkna på miljöeffekten? RISE fallstudie 2019](#)"
- Rapport "[Miljökommunikation för cirkulära lösningar](#)"
- Snabbfakta "[Befintliga miljömärken och cirkularitet](#)"
- Snabbfakta "[RISE kontorflytt – klimateffekter](#)"
- Rapport "[Hållbarhetsanalys av cirkulära möbelflöden](#)"